

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 8 listopada 2017 r.

Pozycja 224

POSTANOWIENIE

z dnia 11 października 2017 r.

Sygn. akt Ts 234/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Rymar – przewodniczący i sprawozdawca

Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz

Piotr Pszczółkowski,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 lutego 2017 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej J.iS.S., działających w imieniu ubezwłasnowolnionej córki K.S.,

p o s t a n a w i a:

nie uwzględnąć zażalenia.

UZASADNIENIE

W sporządzonej przez adwokata skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 17 listopada 2016 r. (data nadania), J.iS.S. (dalej: skarżący), działający w imieniu ubezwłasnowolnionej córki K.S., zarzucili niezgodność: po pierwsze – art. 444 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380, ze zm.; dalej: k.c.) z art. 2, art. 30, art. 32 ust. 1 i 2 w związku z art. 65 ust. 1 Konstytucji; po drugie – art. 361 § 2 k.c. z art. 2 w związku z art. 64 ust. 2 Konstytucji.

Postanowieniem z 14 lutego 2017 r. (doręczonym pełnomocnikowi skarżącego 21 lutego 2017 r.) Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej. Powodem takiego rozstrzygnięcia było stwierdzenie, że wymóg wyczerpania drogi prawnej został spełniony przez skarżących w momencie uzyskania przez ich córkę (znajdującą się pod ich opieką prawną) wyroku sądu II instancji, jako orzeczenia, w którym przyjęto wykładnię przepisów prawa kwestionowaną w analizowanej skardze konstytucyjnej. Tymczasem skarga konstytucyjna została wniesiona dopiero 17 listopada 2016 r., czyli po doręczeniu pełnomocnikowi skarżących odpisu postanowienia Sądu Najwyższego. Skarżący złożyli zatem ten środek prawny z przekroczeniem ustawowego terminu, o którym mowa w art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK).

Na postanowienie z dnia 14 lutego 2017 r. skarżący złożyli – w ustawowym terminie – zażalenie, w którym zaskarżyli to rozstrzygnięcie w całości oraz wniesli o jego uchylenie i nadanie skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

W ocenie skarżących „*de facto*” orzeczeniem ostatecznym i prawomocnym o prawach i wolnościach skarżącego jest postanowienie Sądu Najwyższego z czerwca 2016 r. (sygn. akt II CSK 806/15). Postawione przez skarżących zarzuty (...) dotyczyły zastosowanych przez sądy I i II instancji przepisów art. 444 § 2 k.c. (...).”

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym oraz ustawę o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. poz. 2074) do postępowań przed Trybunałem wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie u.o.t.p. TK stosuje się przepisy tej ustawy. Skoro postępowanie zainicjowane rozpatrywaną skargą nie zostało zakończone przed 3 stycznia 2017 r., tj. dniem wejścia w życie u.o.t.p. TK, to zarówno wstępne, jak i merytoryczne rozpoznanie tej skargi określają przepisy u.o.t.p. TK.

W myśl art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 37 ust. 1 pkt 3 lit. c w zw. z art. 61 ust. 5-8 u.o.t.p. TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał bada przede wszystkim, czy w wydanym postanowieniu prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

Trybunał Konstytucyjny uznaje, że skarżący nie zakwestionowali skutecznie stwierdzenia, zgodnie z którym skarga konstytucyjna została wniesiona z przekroczeniem trzymiesięcznego terminu określonego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK

W zażaleniu sami skarżący przyznają, że naruszenie konstytucyjnych praw ubezwłasnowolnionej córki, w której imieniu występują, nastąpiło przez zastosowanie w orzeczeniach sądów powszechnych utrwalonej wykładni zakwestionowanych przepisów.

Trybunał trafnie zauważył w zaskarżonym postanowieniu, że początek biegu terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej wyznaczają dwa elementy: po pierwsze – wyczerpanie przez skarżącego drogi prawnej, po drugie – doręczenie skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału obie te przesłanki powinny być odczytywane łącznie w tym sensie, że skarżący przed wniesieniem skargi konstytucyjnej zobowiązany jest skorzystać ze zwykłych środków zaskarżenia przysługujących mu w ramach drogi prawnej, które zapobiegają uzyskaniu przez orzeczenie waloru prawomocności.

Argument skarżących, stosownie do którego „całokształt unormowań determinujących przebieg postępowania z powództwa K.S. wskazuje na fakt, że ostatecznym rozstrzygnięciem w sprawie nie był wyrok Sądu Apelacyjnego w S., a postanowienie Sądu Najwyższego o odmowie nadania biegu skardze konstytucyjnej” jest niezrozumiały. Skarżący powołują się bowiem nie na przepisy procedury, ale na – jak to ujmują – „naturalny krok (...) [którym była] próba wyjaśnienia istotnego zagadnienia prawnego w sprawie, za pomocą złożenia nadzwyczajnego środka zaskarżenia i ustalenia poprawnej (domyślnie także zgodnej z Konstytucją) wykładni norm zastosowanych w sprawie”.

Tymczasem w zakwestionowanym postanowieniu z 14 lutego 2017 r. Trybunał prawidłowo ustalił, że w polskim modelu postępowania cywilnego skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a nie instancyjnym środkiem odwoławczym. Szczególny charakter tego środka prawnego wynika z systematyki ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, ze zm.; dalej: k.p.c.), tj. umieszczenia tego środka w tytule VI księgi I części I tej ustawy w dziale Va – „Skarga kasacyjna” za działem V – „Środki odwoławcze” oraz z treści art. 398³ k.p.c. (zawężenie podstaw kasacyjnych do

wyliczonych tam wad postępowania) i art. 398⁹ § 1 k.p.c. (dalszych ograniczeń jej dopuszczalności).

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wniesione zażalenie nie podważa podstaw odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu, dlatego zgodnie z art. 65 ust. 8 u.o.t.p. TK postanawia jak w sentencji.